

Ubejendtskab til de virkelige Forhold i Livet. To procesførende Parter eller to stridende Parter ere selvfølgelig ensidig beherskede af deres Videnskab og have langt vanskeligere ved at komme til Rette om deres Sag end de have, naar de forhøre sig hos Mænd, der kende Lov og Ret og vide, hvor langt Retsstandpunktet kan føre dem. Det er jo hænder og hænder ganske overordentlig ofte, ja, jeg tør vel næsten sige hver Gang, at naar en Mand konsulterer en Sagfører i en Retsdag, og han saa kommer ud fra denne, saa er det, som om han havde faaet en Spand koldt Vand ned over Hovedet; han havde ventet at faae Medhold til at gribe denne Sag lidenskabelig an, det havde han forberedt sig paa efter at have talt med Kone og Børn om, at nu skulde han nok vise sin Modpart noget Andet. Saa kommer han som sagt til Sagføreren, der paaviser ham, at hans Ret naaer kun dertil, og at det vist er meget nødvendigt for ham, at han gaar ind paa et mindeligt, ordentligt Forlig om den Sag, som det ikke lønner sig at føre videre. — Dernæst sagde det ærede Medlem, at ikke alene Parterne ville komme længere fra hinanden ad den Vej, men at der vilde blive mange færre Sager at føre, naar hans Lovforslag blev vedtaget. Det ærede Medlem fra Vrø har alt oplyst, at af beghyndte Retsager, som komme for de nuværende Forligskommissioner, er det et aldeles forsvindende Antal, der ikke blive forligte der, og jeg tør sige, at de nuværende Forligskommissioners Virksomhed er vistnok saa gavnlig som vel tænkes kan i praktisk Henseende, og det vilde vistnok være meget urigtigt uden nogenstomhelst Grund at gaa hen og forandre Ordningen med dem. Det ærede Medlem tror aabenbart, at der føres en stor Mængde Retsager i Forhold til de Stridigheder, der er; men det er ingensunde Tilfældet. Retsager ere rene Undtagelser. Og naar saa endelig Sagen dog er gaaet til Retten, vil Enhver, der har Erfaring i de Forhold, vide, at forsaavidt Sagen føres af en Sagfører, er det Noget af det Første, Sagføreren gjør, at se at opnaa et mindeligt Resultat, at komme til et Forlig om Sagen, medens dette i det Dieblit, Sagen føres af Parterne personlig, næsten ikke er muligt. Og det er jo ogsaa saa overmaade naturligt, thi det er jo bekendt, at her til Lands, hvor Alt, hvad der hører til Retsvæsenet og navnlig Proceduren, betales med saa overordentlig ringe Beløb, kan en Sagfører ikke være tjent med at føre Processer som varer aarevis, medens han selvfølgelig, naar han slutter Forlig strax, kan beregne sig et Salær for Forliget, som han kan være glad ved

at modtage. Da jeg har faaet et grundigt Kjenndskab til disse Forhold for mange Aar siden som Sagfører og senere som Tilstedeværende i en Ret, kan jeg ikke undlade i Sandhedens Interesse at gjøre disse Bemærkninger og ophjse den ærede Forslagsstiller om, hvor grundig han tager fejl. Dersom det forholdt sig saaledes som den ærede Medlems Forslag og Tankegang er, at det er en Ulykke for en Mand nogenstunde at komme i Berøring med en Sagfører, er det forøvrigt noget af det Laabeligste, der kan tænkes, at beholde Loven af 26de Mai 1868, der indfører Sagførernæringen som en fri Næring saaledes, at Landet er overjvømmet med Sagførere i den Grad, som hverken er i Sagførernes eller Nogens Interesse. Saa burde det ærede Medlem hellere være enigt med og formaa sine Venner til at blive enige med mange af os Andre, som vilde finde det langt bedre, om der var et begrændset Antal Sagførere, saa at vi havde en Ordning, der svarede til den, der var tilstede, inden Loven af 1868 kom ud. Men jeg antager, at hvis man vilde fremkomme med et saadant Lovforslag, vilde man rimeligvis blive mødt med Indsigelse og med, at det stred imod de Frihedsbegreber, som er Folkets Gie. — Der blev nævnt, at vi havde en særlig Forligsmægling i Sognene i Lyende- og Ustægtsager. Det er ganske rigtigt. Men det gjælder kun for det Tilfælde, at begge de stridende Parter bo i samme Kommune; det veed det ærede Medlem jo godt. Altsaa der ser man, at den Bemærkning, som det ærede Medlem fra Vrø gjorde, allerede er anerkjendt i Lovgivningen som havende sin Berettigelse; thi saa snart Folk ikke bo i samme Kommune, vil hele denne Lokale Lettelse være ganske uden Betydning; det er alt paa det nuværende Standpunkt anerkjendt. Forøvrigt vil det ærede Medlem næppe have Vanskelighed ved at erkjende, at flere af de Bestemmelser, han har i sit Lovforslag, ere noget usædvanlige. Raabudet til Ministeren i § 3 vil, selv om man sidder inde med en saa stor juridisk Værdom som den nuværende Justitsminister være forbunden med ganske overordentlig store Vanskeligheder at gennemføre; det er Noget som praktisk vistnok næppe lader sig udføre, naar man tager Hensyn til de forskellige Maader, hvorpaa den nuværende Lovgivning om de nuværende Forligskommissioner er bleven til. — Der er endnu en lille Ting, som jeg ikke kan lade være at gjøre opmærksom paa, og som rimeligvis skal have Karakteren af at være demotratisk. Jeg gad dog egentlig vide, hvorfor det nu skulde koste mere at komme til Forlig